

Türkiye'de önce 'yıkılan insan' onarılmalı

ECE TEMELKURAN

ANKARA - Ankarahlılar tatil sa-
bahları, tatil gömleklerini giyip yüzle-
rinde, henüz doyulmamış uykunun
izlerini taşıyarak pembe bir binaya gi-
rerler. Yerlerine oturup papyonlu
adamların, siyah elbiseli kadınların
çıkmasını beklerler sahneye... Sonra
gelsin Mozart, Handel, Şostakoviç...
İsmet Paşa'nın başlattığı geleneği sür-
dürür her cumartesi sabahı Ankara.
Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkest-
rası (CSO), her cuma akşamı ve cu-
martesi sabahı, Türkiye Cumhuriyeti
ile kardeş olan tarihini de yanına ka-
tarak, çağdaş Türkiye tarihine yeni
bir sayfa katar.

Atatürk'ün, cumhuriyetin kurulu-
şundan sonra, ülkede henüz hiçbir
altyapılı kurum yokken 1924'te kur-
duğu ve kendi titrini verdiği tek ku-
rum olan CSO, bugün devletin ilgisiz-
liğinden yakınıyor. En önemlisi,
yurtdışından getirilen yabancı müz-
isyenlerle kurulan yeni orkestraların,
sözde "Türk müziğinin rönesansı"
gerçekleştiriyor olması yanlış,
CSO'yu manevi açıdan oldukça sarstı-
yor. Kurumun Genel Müdürü Hüseyin
Akbulut da söze Almanya'dan
başlıyor: "Dünya Savaşı bittikten son-
ra Almanya'nın onarımı için bir ko-
misyon kuruldu. Bu komisyon, ülkede
hiçbir şey yokken işe konser ve tiyatro
salonlarını yeniden kurmakla başladı.
Komisyon, 'Ülkede fırın yokken nasıl
konser salonu yaparsınız' sorusuyla
karşılaştığında, şu yanıtı verdi: 'Ekme-
ği ve evleri insanlar yapar. Biz yıkılan
insanı onarmaya çalışıyoruz.' Türki-
ye'de, önce yıkılan insan onarılmalı."

Kültür Bakanlığı'nın bütün birim-
lerinin ve özel sanat kurumlarının ta-
sarraf önlemleriyle birlikte başlayan
sıkıntısı, bugüne dek "ilk özeride

bulunulan kalemin sanat olması" ko-
nusunda birleşiyordu. Akbulut, ko-
nuya ilişkin sorularımızı şöyle yanıt-
ladı:

- **Kültür Bakanlığı'na genel bütçe
içinde ayrılan pay binde 5'ken Türk in-
sanın moral değerlerini ayakta tutmak
bakımından önemli tartışılmayacak ve
tarihi önemi olan CSO'nun, tasarruf
önlemleri kapsamına alınmasına nasıl
bakıyorsunuz?**

Türkiye'de, hâlâ insanın ye-
tiştirilmesi konusunda yeterli
emek harcanmıyor. Politikalar, hâlâ
insanların yemesi, içmesi boyutunda
kalyor. Oysa insanı oluşturan en
önemli öge, insanın iç dinamikleridir.

İnsanı oluşturanın iki yolu vardır.
Bilim ve sanat. Bu ülke kurulurken
bu kıstaslar dikkate alınmıştı. Ancak
artık bu ölçütlerin yeterince önem-
sendiğine inanmıyorum. Uygulamalar
da bu yaklaşımı yansıtıyor.

Atatürk'ün, 1924'te ülkede hiçbir
şey yokken kalkıp CSO'yu kurması
bir "heves" değil, bir politikadır.
Atatürk, çoksesli müziği sevdiği için
kurmadı bu kurumu, toplum için
gerek şeyi bildiği için yaptı. Kendisi
Rumeli türkülerini severdi, ama ala-
turka müziği yasakladı. CSO kurul-
duktan sonra da CSO'yu 3 aylık bir
Avrupa turmesine gönderdi. CSO,
Atatürk'ün kendi titrini verdiği tek

kurumdur. Atatürk'ün önem verdiği,
cumhuriyet ilkeleriyle yakından ilgili
bir kurumu tasarruf önlemleri kapa-
mına almak, Japonya'da vereceği
konseri belirsizliğe düşürmek, yeni
konser salonunun temel atımını erte-
lemek, cumhuriyet ilkeleriyle ve çağ-
daşlıkla bağdaşmaz.

- **İkinci Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün CSO'nun her konserini izlediğini ve dönemin insanının etkinliklere katıldığını biliyoruz. Ancak daha sonraki dönemlerde bu ilgi git gide azaldı. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?**

Cumhuriyeti kuran kuşak, bu ku-
ruma çok destek verdi. Çünkü bu ku-
rumun cumhuriyetin ve çağdaşlığın

evrensel ilkeleriyle olan organik bağ-
lantısını biliyorlardı. Hiç unutmadi-
ğim bir şey var. Seçimler oldu, İnönü
kaybetti. Seçimi kaybettiği gece İnönü,
her hafta yaptığı gibi CSO'yu din-
lemeye geldi. Bu yaklaşımı parti gö-
rüşleriyle bağdaştırmak istemiyorum;
bu, çağdaş yaklaşımın gereğidir.

- **Yurtdışındaki Türkler arasında yaygınlaşan dinci akımlar Türkiye'nin yurtdışındaki kimliğini belirleme yolundayken CSO'nun bu konudaki işlevinden söz eder misiniz?**

Aspendos'ta verdiğimiz konserden
bir örnek vermek isterim. İngiliz bir
turist bize bir mektup gönderdi. As-
pendos'ta gördüklerine inana-

madığını söyleyip konserin bir bant
kaydını istiyor. Türkiye'nin çağdaş
bir ülke olarak tanınması için CSO'nun
ve benzeri kurumların yaşaması
gerekıyor. Türkiye bir adadır. Senfoni
orkestrası olan tek Müslüman ül-
kedir. Türkiye laiklik ve çağdaşlık
adına bir adadır. Bunun korunması
CSO gibi kurumlara sahip çıkarak
olur.

- **En önemli sorunlar nedir?**
Şimdiki salonumuz bir spor salo-
nu. Akustiği yok ve çok küçük. Her
hafta sonu Ankaralı dinleyiciler bu
salona sığmadıkları için dışarda kal-
yorlar. Bizim korkumuz, yer yoktur
diye gelmemeye başlamaları. CSO'nun
yeni konser salonunun temel
atımı tasarruf önlemleri nedeniyle er-
teleniyor. Bu başlı başına bir du-
yarsızlık. Ayrıca yurtdışı konserleri-
miz, önlemler nedeniyle engelleniyor.

- **Gelecek dönemde neler yapmayı planlıyorsunuz?**

Bize en ilginç gelen plan, 70. yıl
konserinde, orkestranın Atatürk'e
verdiği konser programını yinelemek.
CSO, 70 yıl önce çaldıklarını yeniden
çalacak. Böylelikle nereye geldiğimiz
göreceğiz ve aynı zamanda öyle sanı-
yoruz ki bu kurumun yaşını ve öne-
mini anlatacağız. Aspendos'ta üç
konser, Japonya'da konserler, hipod-
rom konserleri, compact disc çalış-
maları ve açılış konserimiz var. Açılış
konseri hipodromda yapılacak ve
İtalyan bariton **Piero Capucelli** da
konserde katılacak. Evet, CSO konser-
leri devam ediyor.

Öyle sanıyoruz ki, 27 Mart seçimle-
rinin sonuçlarına, antilak akımların
vahşetine, Atatürkçülük karşıtı et-
kinliklerin yaygınlaşma, ortaçağ ka-
rarlığına sürüklenmemize şaşmadan
önce, cumartesi sabahlarını CSO'nun
pembe binasındaki güzel müziğe ayı-
rmak gerekiyor.

Maddi bakımdan yetersiz
bir destekle ayakta duran
CSO, Demokrat Parti
döneminde başlayan ve şimdiki
"yükselen değerler"
kışkırcılığıyla desteklenen bir
sürecin yaralarını taşıyor.
CSO, etkinliklerinin
tasarruf önlemleri
kapsamına
alınmasıyla daha da
daralan sınırlarını, yurtiçi
ve yurtdışında verdiği
konserlerle genişletmeye
çalışıyor. Salon sorunundan
kitlelere ulaşma engelini dek
birçok sorunla karşı karşıya.

CSO'nun 60 bin kişinin izlediği
hipodrom konserlerinden bir örneği.